TOELATING VOOR HET GEBRUIK VAN TERUGGEWONNEN WATER DOOR PIDPA VOOR LAND- EN TUINBOUWACTIVITEITEN EN ACTIVITEITEN DIE GEEN LAND- OF TUINBOUWACTIVITEITEN ZIJN

Dossiernummer: WT-2025-004

De VMM beslist tot het verlenen van een toelating aan Pidpa voor het gebruik van teruggewonnen water voor irrigatie en beregening, voor zowel land- en tuinbouwactiviteiten als niet land- en tuinbouwactiviteiten, op basis van de aanmelding met dossiernummer WT-2025-004, ingediend op 9 december 2025, en op grond van het onderstaande.

REGELGEVEND KADER

VMM baseert zich voor deze toelating op:

- De Verordening (EU) 2020/741 van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 2020 inzake minimumeisen voor hergebruik van water;
- Het besluit van 14 juli 2023 van de Vlaamse Regering houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water;
- Het besluit van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (VLAREM II);
- Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (VLAREBO);
- Het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018;
- Het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid;

ONTVANKELIJKHEID EN VOLLEDIGHEID

De aanvraag werd ingediend door Pidpa op 9 december 2025.

De aanvraag is volledig en ontvankelijk verklaard 16 december 2025.

ADVIEZEN

Het advies van het Agentschap voor Zorg en Gezondheid, voor aspecten met betrekking tot volksgezondheid, is stilzwijgend gunstig.

Het advies van 30 januari 2026 van het Agentschap voor Natuur en Bos is voorwaardelijk gunstig.

Het advies van 26 januari 2026 van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, voor aspecten met betrekking tot het milieucompartiment bodem, is gunstig.

Het advies van 13 januari 2026 van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, voor aspecten met betrekking tot impact op teeltefficiëntie en irrigatiebehoefte, is gunstig.

Het advies van 17 december van de Vlaamse Landmaatschappij, voor aspecten met betrekking tot nutriëntenbelasting, is gunstig.

Het advies van 30 januari 2026 van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen is gunstig.

Het advies van 16 december 2025 van de Vlaamse Milieumaatschappij, voor aspecten met betrekking tot waterkwaliteit, meer bepaald de afdeling bevoegd voor aspecten gekoppeld aan waterkwaliteit zoals vermeld in artikel 10.2.3, §1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, is gunstig.

HISTORIEK

De aanvraag betreft een nieuwe toelating.
De aanvrager is in bezit van een grondstofverklaring (33246), met een geldigheidstermijn tot 1 juni 2026.

OMSCHRIJVING VAN HET PROJECT

Gegevens van de betrokken partijen

De verantwoordelijke partij
Naam: Pipda
Straat en nummer: Vierselse Baan 5
Postnummer en gemeente: 2280 Grobbendonk
Rol: Leverancier afvalwater, producent teruggewonnen water (bekkens), beheerder aftappunt

Overige partijen
Naam: Gemeente Westerlo
Straat en nummer: Boerenkrijglaan 61
Postnummer en gemeente: 2260 Westerlo
Rol: gebruiker van het teruggewonnen water voor irrigatie aanplant gemeentewegen

Naam: Diverse afnemers uit de omgeving van het waterproductiecentrum. Enerzijds technische diensten van de gemeente voor het irrigeren van plantsoenen, anderzijds landbouwers uit de omgeving van het waterproductiecentrum.
Straat en nummer: nog niet bekend
Postnummer en gemeente: nog niet bekend
Rol: gebruikers van het teruggewonnen water voor irrigatiedoeleinden

Beschrijving het waterhergebruikssysteem

Bron van het teruggewonnen water
Pidpa produceert in het waterproductiecentrum Westerlo (Smalle Rijt 12, 2260 Westerlo) drinkwater uit diep grondwater en staat in voor de distributie van dit drinkwater tot bij de klant. Het afvalwater dat ontstaat tijdens het zuiveringsproces van diep grondwater tot drinkwater wordt aangeboden als teruggewonnen water voor irrigatie- en beregeningstoepassingen. In de geldende omgevingsvergunning zijn geen specifieke lozingsnormen opgenomen in de bijzondere voorwaarden.

Beschrijving van de waterterugwinningsvoorziening
Het afvalwater bestaat uit spoelwater afkomstig van de filtratie over zandfilters en spuiwater van de decantoren. De toegepaste zuiveringsstappen zijn beluchting, filtratie over gekalibreerde zandfilters en decantatie via decantoren. Deze technieken zijn voornamelijk gericht op het ontijzeren van het grondwater.

Enkel het water dat in het drinkwaternet wordt gebracht, wordt gedesinfecteerd via een UV-installatie. Het afvalwater ondergaat deze desinfectiestap niet. Op het afvalwater worden uitsluitend fysische scheidingstechnieken toegepast om het water te scheiden van het drinkwaterslib, met name bezinking via een combinatie van wachtbekkens, mechanische slibverwerking (centrifuges), bezinkingsbekkens en infiltratiebekkens.

Bij de bereiding van drinkwater worden zo weinig mogelijk chemicaliën toegepast. In het waterproductiecentrum Westerlo worden uitsluitend kalkmelk (circa 2.900 ton per jaar) gebruikt voor pH-correctie en slibuitvlokking, bij een jaarlijkse productie van ongeveer 10 miljoen m³ water. Voor de slibverwerking wordt eveneens een poly-elektroliet gebruikt dat niet is ingedeeld als gevaarlijke stof volgens REACH. Dit vlokmiddel komt niet in het afvalwater terecht, maar blijft gebonden in het drinkwaterslib. De gebruikte toeslagstoffen zijn geschikt voor zuiveringsprocessen waarbij drinkwater wordt geproduceerd.

Beschrijving van distributie en opslag
Het teruggewonnen water wordt gedistribueerd via tankwagens. Deze tankwagens zijn eigendom van de afnemers die tijdens droge periodes water komen ophalen. Gemeentelijke diensten maken doorgaans gebruik van tankwagens die specifiek voor het transport van water zijn bestemd. Bij andere afnemers varieert het type voertuig en kan het onder meer gaan om loonwerkers met grote tankwagens of tractoren met een waterton als aanhangwagen.

Tijdens periodes waarin waterafname mogelijk is, is permanent een aansluitleiding met terugslagklep voorzien, zodat eventuele verontreinigingen aanwezig in het voertuig niet kunnen terugstromen naar de infiltratiebekkens. Landbouwers of technische diensten van de gemeente kunnen aansluiten op dit aansluitpunt. Aan afnemers wordt gevraagd dat het materiaal dat in contact komt met het afnamepunt proper is. Ter hoogte van het aansluitpunt is bovendien een terugslagklep voorzien die terugstroming richting het bezinkingsbekken verhindert.

Het niet-afgenomen restwater stroomt via bezinkingsbekkens naar infiltratiebekkens, waar het gespreid in de tijd in de bodem infiltreert. Hierdoor is sprake van een zekere verblijftijd, die afhankelijk is van de infiltratiesnelheid. Deze snelheid varieert seizoenaal, met doorgaans snellere infiltratie in de zomer als gevolg van een lagere grondwaterstand en hogere temperaturen.

De installaties zijn in eerste instantie ontworpen met het oog op maximale infiltratie ter plaatse. Enkel tijdens droge periodes wordt het water ter beschikking gesteld van landbouwers uit de omgeving en van technische diensten van de gemeente. Afnemers wordt aangeraden het water zonder tussenopslag rechtstreeks te gebruiken voor irrigatie. Langdurige opslag van het restwater in gesloten reservoirs kan immers de groei van bacteriën bevorderen en de waterkwaliteit negatief beïnvloeden.

Het gebruik van het teruggewonnen water
Het teruggewonnen water wordt ingezet voor irrigatie- en beregeningstoepassingen in het kader van land- en tuinbouwactiviteiten, waarbij alle gewascategorieën en irrigatiemethoden mogelijk zijn. Daarnaast wordt het water gebruikt voor irrigatie- en beregeningstoepassingen in het kader van niet-land- en tuinbouwactiviteiten, waarbij het teruggewonnen water in contact komt met de bodem of waarbij gebruikers van het terrein, omwonenden en voorbijgangers in de onmiddellijke omgeving kunnen worden blootgesteld aan het teruggewonnen water.

Momenteel wordt het water ter beschikking gesteld aan landbouwers en technische diensten van de gemeente die een aanvraag tot gebruik indienen en die zich ertoe verbinden de voorwaarden van de geldende grondstofverklaring na te leven.

Pidpa kiest er bewust voor om het restwater uitsluitend ter beschikking te stellen voor hoogwaardige toepassingen, met name irrigatiedoeleinden tijdens droge periodes, om zo in de meest dringende noden te voorzien. Hoewel het water technisch ook kan worden aangewend voor andere, laagwaardige toepassingen, wordt hiervoor niet geopteerd. In dergelijke gevallen geniet infiltratie op eigen terrein de voorkeur. Om die reden worden toepassingen van type III niet aangeduid.

Het is voor Pidpa niet mogelijk om de ontvangende gronden vooraf vast te leggen. Er wordt een register bijgehouden van de afnemers en van de percelen waarop het restwater wordt gebruikt. Wanneer gemeentelijke of stedelijke diensten water afnemen, hebben zij niet steeds zicht op de exacte locaties binnen het openbaar domein waar dit water wordt ingezet. Dit blijkt in de praktijk ook moeilijk uitvoerbaar.

De gebruikers van het restwater bevinden zich in de omgeving van het waterproductiecentrum, aangezien het transport van restwater over langere afstanden economisch niet rendabel is voor de afnemer. Pidpa zal jaarlijks een kopie van het register aan de VMM over te maken.

Identificatie van de nalevingspunten
Het nalevingspunt bevindt zich bij de uitlaat van de waterterugwinningsinstallatie en infiltratiebekkens.
Aangezien er geen tussentijdse opslag is en de tankwagens gereinigd worden, is het infiltratiebekken het meest kritische punt.

Risicoanalyse en -beheer op het vlak van gezondheid en milieu
Pidpa voerde een uitgebreide risicoanalyse uit waarbij alle potentiële risico's en mogelijke blootstellingsroutes in kaart werden gebracht. De geïdentificeerde risico's werden geëvalueerd op waarschijnlijkheid en impact. Daarnaast werd nagegaan of bij de productie, het transport en het gebruik van het restwater bijkomende

beheersmaatregelen noodzakelijk zijn in functie van de resulterende risicoscore. Hieronder worden de voornaamste vaststellingen uit de risico-evaluatie samengevat.

Identificatie van potentiële gevaren

Volgende potentiële risico's werden door Pidpa geëvalueerd:

- Microbiële verontreiniging

- Chemische verontreiniging
  Het risico op chemische verontreiniging werd geëvalueerd voor de volgende stofgroepen en parameters:
  - Nutriënten (stikstof- en fosforverbindingen)
  - Zouten
  - Pesticiden
  - Zware metalen
  - ZS en ZZS (nieuw opkomende verbindingen, PFAS, hormonen)
  - Antibiotica
  - BOD/COD
  - Endocriene verstorende stoffen

- Incidenten

Potentiële blootstellingsroutes

Afhankelijk van het type risico werden volgende blootstellingsroutes door Pidpa in beschouwing genomen:

- In functie van de volksgezondheid
  - Inslikken van teruggewonnen water, rechtstreeks of onrechtstreeks via geïrrigeerde teelten, bodem of voorwerpen die met het water in contact kwamen
  - Huid- of oogcontact met teruggewonnen water, rechtstreeks of onrechtstreeks
  - Inademing van aerosolvorming tijdens productie, levering of gebruik van het teruggewonnen water

- In functie van de milieucontaminatie
  - Infiltratie
  - Afvloeiing of run-off
  - Drift
  - Uitloging
  - Uitspoeling

  Het teruggewonnen water kan hoofdzakelijk via infiltratie, drift, uitloging of uitspoeling terechtkomen in de milieucompartimenten bodem en grondwater. Run-off wordt als beperkt ingeschat, aangezien de percelen in de omgeving van het waterproductiecentrum overwegend vlak en goed waterdoorlatend zijn en irrigatie doorgaans niet wordt uitgevoerd tijdens neerslag.

Risicobeoordeling

- Algemeen: herkomst en kwaliteit van het restwater
  Het restwater ontstaat bij de bereiding van drinkwater uit diep grondwater. Tijdens dit proces worden zeer beperkt chemicaliën gebruikt, die strikt gereglementeerd zijn en erkend moeten zijn voor toepassing in drinkwaterproductie. Het betreft hoofdzakelijk kalkmelk en niet-gevaarlijke poly-elektrolieten, ingezet voor pH-correctie en voor de verwijdering van vaste bestanddelen zoals metalen (voornamelijk ijzer).

De dosering van deze stoffen wordt opgevolgd via een geautomatiseerd sturingssysteem dat onder meer pH en turbiditeit monitort. Het systeem is uitgerust met alarmen om overdosering te voorkomen. De chemische samenstelling van het restwater is daardoor vergelijkbaar met die van het geproduceerde drinkwater, met uitzondering van microbiologische parameters.

Sinds de opstart van het waterhergebruikproject in 2021 worden regelmatig analyses uitgevoerd op het restwater, in overeenstemming met de afspraken vastgelegd in de grondstofverklaring met OVAM, VMM en VLM. Tweejaarlijks, tijdens het droge seizoen, wordt een meetcampagne uitgevoerd aangezien de grondstofverklaring vastlegt de analyseresultaten maximaal drie maanden oud mogen zijn. Daarnaast wordt jaarlijks een driedaagse afvalwatermeetcampagne uitgevoerd door een erkend staalnemer.

In de geldende omgevingsvergunning zijn geen specifieke lozingsnormen opgenomen in de bijzondere voorwaarden.

- Specifiek: evaluatie risico op microbiële verontreiniging
  Het restwater van Pidpa wordt beschouwd als minder risicovol op microbiële contaminatie dan andere alternatieve waterbronnen zoals oppervlaktewater of regenwater. Diep, anaeroob grondwater vertoont immers geen bacteriologische activiteit. Eventuele microbiële contaminatie ontstaat pas na contact met lucht, bodem of fauna.

  In de open bekkens kan fecale contaminatie optreden door aanwezigheid van vogels of andere organismen. Dit risico is vergelijkbaar met dat van oppervlaktewater of open regenwaterbuffers. Bovendien bestaat op geïrrigeerde percelen eveneens een risico op fecale contaminatie door fauna, onafhankelijk van de gebruikte waterbron.

  In de afgelopen jaren bedroeg de maximale gemeten E. coli-concentratie 95 kve/100 ml, met een gemiddelde van 28,59 kve/100 ml.

  Vegaplan hanteert voor schoon water een norm van 1.000 kve/100 ml E. coli. Deze norm heeft tot op heden zijn doeltreffendheid aangetoond, aangezien geen voedselveiligheidsincidenten zijn vastgesteld. Daarnaast blijkt uit onderzoek van de Universiteit Gent (Irricoli-project) dat de overdracht van E. coli van water naar gewas zeer beperkt is.

  Op basis hiervan stelt Pidpa dat irrigatie met het restwater niet leidt tot een verhoogd risico op microbiële contaminatie van gewassen. De gebruikelijke voorzorgsmaatregelen blijven weliswaar van toepassing, zowel voor producenten en consumenten (wassen van gewassen vóór consumptie) als voor veldwerkers (handhygiëne na contact). Bij irrigatie dienen dezelfde voorzorgsmaatregelen te worden gehanteerd als bij het gebruik van regenwater, grondwater of oppervlaktewater, waaronder irrigatie op tijdstippen met beperkte verdamping en het vermijden van verneveling richting omstaanders.

- Specifiek: evaluatie risico op chemische verontreiniging
  Het restwater is afkomstig van diep grondwater en bevat van nature lage concentraties aan nutriënten, zouten, pesticiden, zware metalen, (zeer) zorgwekkende stoffen, BOD, COD en ZS.
  Dit wordt ook bevestigd door de monitoringsresultaten die in het verleden werden uitgevoerd.

- Specifiek: Evaluatie Incidenten

Aan de kwaliteitsbewaking van het drinkwaterproductieproces wordt zeer veel aandacht besteed. Gezien de oorsprong en de aard van het restwater, en de aanwezige procescontroles, wordt het risico dat het restwater ten gevolge van incidenten verontreinigd raakt als zeer laag ingeschat. Indien zich desondanks een incident zou voordoen dat een negatieve impact kan hebben op de kwaliteit van het restwater, zal Pidpa onmiddellijk passende maatregelen nemen om de situatie te beheersen en te saneren. In afwachting daarvan zal het restwater niet ter beschikking worden gesteld van afnemers.

- Evaluatie gezondheidsimpact:
  Op basis van de hierboven beschreven risico-identificatie, blootstellingsanalyse en risicobeoordeling besluit Pidpa dat het gebruik van het restwater geen bijkomende gezondheidsrisico's inhoudt in vergelijking met andere gangbare waterbronnen voor irrigatie, zoals regenwater, grondwater of oppervlaktewater.

  Voorzichtigheidshalve blijft het aangewezen dat de gebruikelijke hygiëne- en voorzorgsmaatregelen worden toegepast door alle betrokken actoren. Dit betreft zowel de producenten van gewassen, de gebruikers van het irrigatiewater als de consumenten. Deze maatregelen zijn identiek aan de voorzorgsmaatregelen die standaard gelden bij irrigatie met alternatieve waterbronnen en worden in eerdere hoofdstukken toegelicht

- Evaluatie milieu impact:
  Het restwater bevat geen schadelijke stoffen in concentraties die hoger liggen dan de geldende milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater en grondwater. Bijgevolg wordt geen verhoogd risico op contaminatie van de milieucompartimenten bodem, oppervlaktewater en grondwater verwacht.

  Dit geldt ongeacht de mogelijke blootstellingsroutes, waaronder:
  - Infiltratie
  - Afvloeiing of run-off
  - Drift
  - Uitloging
  - Uitspoeling

<u>Identificatie van aanvullende parameters en eisen</u>
Pidpa concludeert op basis van de evaluatie van mogelijke negatieve effecten op het milieu en op de volksgezondheid dat geen bijkomende zuivering van het restwater noodzakelijk is. De bestaande zuiverings- en beheersmaatregelen binnen het drinkwaterproductieproces volstaan om de kwaliteit van het restwater te waarborgen.

Indien zich incidenten zouden voordoen die de kwaliteit van het restwater tijdelijk negatief beïnvloeden, kan Pidpa snel ingrijpen door de levering van restwater voor irrigatie onmiddellijk stop te zetten. De levering kan pas worden hervat nadat de kwaliteit van het restwater opnieuw is genormaliseerd. Voorafgaand aan een heropstart kan, indien aangewezen, een bijkomende staalname en analyse worden uitgevoerd voor die parameters waarvoor tijdelijk afwijkende waarden werden vastgesteld. Deze aanvullende monitoring wordt geval per geval beoordeeld en aangestuurd door de cel duurzaamheid- en milieucoördinatie.

<u>Preventiemaatregelen en barrieres</u>
Pidpa concludeert op basis van de uitgevoerde risicobeoordeling dat geen specifieke bijkomende preventiemaatregelen of technische barrières noodzakelijk zijn om de bescherming van de volksgezondheid en het leefmilieu te waarborgen. De monitoring van het restwater zoals opgenomen in module III, in combinatie

met de preventieve maatregelen die reeds deel uitmaken van het drinkwaterbereidingsproces, volstaat om de kwaliteit van het restwater te garanderen.

Aan de gebruikers van het restwater zal wel worden gevraagd om bij irrigatie rationeel om te gaan met het water en de volgende standaard voorzorgsmaatregelen toe te passen:

- irrigatie bij voorkeur uitvoeren op tijdstippen met een lage verdampingskans, teneinde waterverspilling te vermijden;
- verneveling en direct contact van het irrigatiewater met omstaanders vermijden.

Daarnaast dienen de gebruikelijke voorzorgsmaatregelen te worden nageleefd door producenten en consumenten van gewassen, waaronder:

- het wassen van de handen na contact met het irrigatiewater of de bodem;
- het wassen van de gewassen vóór verhandeling of consumptie.

Langdurige opslag van het restwater in gesloten citernes of reservoirs wordt afgeraden, aangezien dit kan leiden tot bacteriële groei en een mogelijke vermindering van de waterkwaliteit. Er zijn geen bijkomende preventiemaatregelen vereist zoals opgenomen in bijlage 2 van de aanvraag.

Monitoring

Kwaliteitsmonitoringsysteem

Jaarlijks worden stalen genomen van het restwater afkomstig van de waterproductiecentra van Pidpa. De staalname gebeurt door een externe, erkende staalnemer (momenteel Eurofins). De analyses op het restwater worden enerzijds uitgevoerd door een extern erkend laboratorium in het kader van de jaarlijkse driedaagse afvalwatermeetcampagnes (heffingscampagnes), en anderzijds door het eigen laboratorium van Pidpa, waar vrijwillig bijkomende parameters worden onderzocht.

Gelet op de stabiele chemische samenstelling van het restwater en de consistent goede kwaliteit ervan, wordt aan de VMM voorgesteld om de monitoringsfrequentie voor het hergebruik van het restwater te beperken tot één staalname per jaar. Deze staalname kan worden geïntegreerd in de jaarlijkse driedaagse afvalwatermeetcampagne. Deze meetcampagne wordt als voldoende representatief beschouwd voor de samenstelling van het restwater over het volledige jaar.

Voor de microbiologische parameter E. coli wordt voorgesteld om, omwille van de mogelijke seizoensinvloeden, een hogere monitoringsfrequentie te hanteren, namelijk twee staalnames per jaar.

Omgevingsmonitoringsysteem

Gelet op de goede kwaliteit van het restwater dat ter beschikking wordt gesteld voor hergebruik en rekening houdend met het feit dat het hergebruik plaatsvindt op verschillende percelen en bij diverse afnemers, wordt een afzonderlijk omgevingsmonitoringsysteem niet noodzakelijk geacht.

Het restwater wordt reeds gedurende meerdere decennia geïnfiltreerd op de locatie van productie, zonder dat hierbij negatieve effecten werden vastgesteld op de kwaliteit van de bodem of het grondwater. Op basis hiervan stelt Pipda dat bijkomende monitoring van de ontvangende milieucompartimenten niet vereist is.

Beheer en communicatie

Noodsituaties

Het drinkwaterbereidingsproces van Pidpa is een stabiel proces, robuust en goed gecontroleerd productieproces, waardoor de samenstelling van het restwater eveneens stabiel is.

Indien zich desondanks noodsituaties zouden voordoen, zoals brand of contaminatie van de waterbron, wordt het productieproces stilgelegd om de kwaliteit van het drinkwater te garanderen. In dergelijke gevallen zal bijgevolg ook geen restwater meer beschikbaar zijn voor ophaling en gebruik voor irrigatiedoeleinden. Deze situatie wordt gecommuniceerd via de website van Pidpa.

Het systeem is zodanig ingericht dat landbouwers of technische diensten van gemeenten of steden enkel restwater kunnen ophalen nadat zij vooraf een aanvraag hebben ingediend via de website. Op de website zijn het gebruikscertificaat (of in de toekomst de watertoelating) en de meest recente analyseresultaten raadpleegbaar.

Coördinatie

Via de website van Pidpa wordt een specifieke webpagina ter beschikking gesteld waarop de samenstelling van het restwater wordt gecommuniceerd aan potentiële gebruikers uit de omgeving. Daarnaast worden ook de watertoelating en de voorwaarden die door de VMM worden opgelegd voor het gebruik van het restwater op deze pagina bekendgemaakt.

Potentiële gebruikers die het restwater wensen in te zetten als irrigatiewater dienen zich te registreren via de website en een digitale aanvraag in te dienen. De verantwoordelijken van het waterproductiecentrum nemen vervolgens contact op met de aanvrager om een datum en tijdstip van ophaling vast te leggen.

De afnamepunten zijn niet vrij toegankelijk en kunnen enkel worden gebruikt onder begeleiding van een bevoegd persoon. Bij elke ophaling wordt de afname geregistreerd en door de ophaler afgetekend in een ter plaatse aanwezig register.

BEOORDELING

Beoordeling van de adviezen

Het Agentschap Landbouw en Zeevisserij:

- pH

Uit de voorgelegde analyseresultaten blijkt dat de pH-waarde van het restwater zich bevindt in een bereik van 7,9 tot 9,2, wat als relatief hoog kan worden beschouwd. Deze verhoogde pH-waarden zijn vermoedelijk gerelateerd aan hogere calciumgehaltes in het water.

Een verhoogde pH kan, bij herhaald gebruik, bijdragen tot een stijging van de bodem-pH. Dit effect is echter voornamelijk relevant voor percelen die reeds een hoge bodem-pH vertonen. Daarnaast kan een hoge pH in combinatie met calcium aanleiding geven tot neerslagvorming, wat een risico inhoudt op verstoppingen in leidingen, in het bijzonder bij toepassingen zoals druppelirrigatie. Het is aangewezen dat gebruikers hier rekening mee houden bij de keuze en het beheer van hun irrigatiesysteem.

- Microbiologische kwaliteit (E. coli)

De gemeten E. coli-concentraties variëren tussen 14,44 en 95 kve/100 ml. Deze waarden betekenen een overschrijding van de grenswaarden voor klasse A.

Daarbij wordt echter opgemerkt dat binnen het Vegaplan-lastenkader voor schoon water dat wordt gebruikt vóór of na de oogst, een richtwaarde geldt van maximaal 1.000 kve E. coli/100 ml water. In dat licht kan worden gesteld dat de grenswaarden van 10 kve/100 ml zeer strikt is en mogelijk weinig proportioneel ten opzichte van de effectieve risico's bij het beoogde gebruik. De vastgestelde concentraties blijven bovendien ruim onder de Vegaplan-richtwaarde.

- Aanvullende parameters binnen de 3-daagse meetcampagne

Op basis van de beschikbare analyseresultaten wordt vastgesteld dat er momenteel geen noodzaak is om bijkomende parameters op te nemen binnen de 3-daagse meetcampagne, zoals bevraagd op pagina 16 van de aanvraag.

Deze vraagstelling wordt ondersteund door het feit dat het totale stikstofgehalte in de uitgevoerde analyses steeds lager was dan 2 mg/l. Voor irrigatiewater is met name de ammoniumconcentratie van belang, aangezien waarden hoger dan 2 mg/l kunnen leiden tot bladverbranding. Gezien de lage totale stikstofconcentraties wordt het risico hierop als zeer beperkt ingeschat.

Conclusie

Pipda dient te voorzien dat elke afnemer van het teruggewonnen water toegang heeft tot de resultaten van de monitoringscampagne, zodat deze op de hoogte is van de kwaliteit van het teruggewonnen water. Binnen deze monitoringscampagne is de opvolging van de parameters ammonium, Kjeldahl-stikstof, nitraat, nitriet en opgelost fosfaat niet langer vereist. De gemiddelde zuurtegraad (pH) van het teruggewonnen water dient evenwel te worden bepaald en gecommuniceerd aan de gebruikers.

Het Agentschap Natuur en Bos:

De aanvraag heeft betrekking op de toelating voor het hergebruik van restwater (spoelwater) dat zich bevindt in de infiltratiebekkens van een waterproductiecentrum van Pidpa. Dit water zou worden ingezet voor irrigatie in de land- en tuinbouwsector en voor irrigatie door de gemeentelijke groendienst. De ophalers kunnen in drogere periodes water met een hoogwaardige kwaliteit komen afhalen voor verdere toepassingen.

Omdat door het onttrekken van dit water minder infiltratie via de infiltratiebekkens kan plaatsvinden, legt het Agentschap voor Natuur en Bos als voorwaarde op dat dit water uitsluitend wordt hergebruikt binnen een straal van zes kilometer rond deze Pidpa-winning. Op die manier kan het water opnieuw infiltreren in dezelfde freatische laag en blijft het risico op verdroging van de omliggende vegetatie beperkt.

Conclusie

Op basis van bovenstaande uiteenzetting verleent het Agentschap voor Natuur en Bos een gunstig advies mits naleving van de volgende voorwaarde:

- Het water mag uitsluitend lokaal worden gebruikt, binnen een maximale straal van zes kilometer rond de betrokken Pidpa-winning.

De toelating mag slechts toegekend worden mits naleving van deze voorwaarde.

De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij heeft volgende opmerking:

Indien een watertoelating wordt bekomen, dient Pidpa de grondstofverklaring op te heffen in het grondstoffenloket.

De VMM-grondwater heeft volgende opmerking:

Vanuit de afdeling Grondwater van de VMM werd de vraag gesteld of het te infiltreren water niet opnieuw in het systeem kan worden ingezet en verder opgewaardeerd kan worden tot drinkwater, gezien de goede kwaliteit van het water.

Volgens Pidpa is recuperatie van spoelwater economisch niet haalbaar. Dergelijke toepassingen worden pas rendabel bij zeer grote debieten. Een opzuiveringsscenario werd in het verleden reeds onderzocht en bleek niet haalbaar, aangezien dit een hoog energie- en chemicaliënverbruik vergt voor een waterstroom die minder dan 1% bedraagt van het totale opgepompte volume.

In het afgelopen jaar werd tussen 2.000 en 3.000 m³ water opgehaald voor irrigatiedoeleinden. Volgens Pidpa zal deze afname in de toekomst toenemen tot minstens 10.000 m³ per jaar. Het teruggewonnen water zal voornamelijk door gemeenten worden gebruikt, aangezien zij anders genoodzaakt zijn drinkwater in te zetten.

Het FAVV heeft volgende opmerking:
Verordening (EG) nr. 852/2004 (levensmiddelenhygiëne) en Verordening (EG) nr. 183/2005 (diervoederhygiëne) leggen eisen op met betrekking tot het gebruik van water in de productie van primaire plantaardige producten bestemd voor humane en/of dierlijke consumptie.

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 852/2004 en Verordening (EG) nr.183/2005 is de exploitant verantwoordelijk voor de veiligheid van de producten die hij in de handel brengt.

De omzendbrief met betrekking tot het gebruik van water in de primaire plantaardige productie, beschikbaar op FAVV-website (https://favv-afsca.be/nl/themas/planten/omzendbrieven-plantenbescherming-en-veiligheid-van-de-plantaardige-producten#1829373), bevat richtlijnen om exploitanten (operatoren) te helpen met het naleven van de hygiënevoorschriften omtrent het gebruik van water in de primaire plantaardige productie (https://favv-afsca.be/nl/themas/planten/hygiene#irrigatiewater).

Algemene beoordeling
Volgende overwegingen zijn gemaakt:
De bron van het teruggewonnen water betreft het waterproductiecentrum (WPC) Westerlo, geëxploiteerd door Pidpa.

Pidpa is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het teruggewonnen water tot en met het aftappunt.

De chemische samenstelling van het teruggewonnen water is vergelijkbaar met deze van drinkwater. Er werden geen schadelijke stoffen vastgesteld in concentraties hoger dan de geldende milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater en grondwater. In de geldende omgevingsvergunning zijn geen specifieke lozingsnormen opgenomen in de bijzondere voorwaarden. Het teruggewonnen water dient te allen tijde te voldoen aan de lozingsnormen zoals opgenomen in de op dat moment geldende omgevingsvergunning.

Het teruggewonnen water, afkomstig van diep anaeroob grondwater, vormt geen verhoogd microbiologisch risico ten opzichte van gangbare alternatieve waterbronnen. De gemeten E. coli-waarden zijn beperkt, hoofdzakelijk fauna-gerelateerd en blijven ruim onder de Vegaplan-richtwaarde voor schoon water. Gelet op het beoogde gebruik en de beperkte overdracht naar gewassen wordt het gebruik microbiologisch aanvaardbaar geacht, mits naleving van de standaard voorzorgsmaatregelen.

De voorziene toepassing van het teruggewonnen water kan worden geclassificeerd als:
- type I: irrigatie- en beregeningstoepassingen bij land- of tuinbouwactiviteiten;

- type II: irrigatie van openbaar groen door gemeentelijke diensten.

Het teruggewonnen wordt uitsluitend ter beschikking gesteld voor hoogwaardige toepassingen, met name irrigatiedoeleinden tijdens droge periodes. In andere gevallen geniet infiltratie op eigen terrein de voorkeur. Het verwachte afgenomen volume bedraagt circa 10.000 m³ per jaar.

Het teruggewonnen water wordt verdeeld via tankwagens van de afnemers, die het water tijdens droge periodes ophalen. Gemeentelijke diensten maken doorgaans gebruik van tankwagens die specifiek bestemd zijn voor het transport van water. Andere afnemers kunnen onder meer loonwerkers met tankwagens of landbouwers met een waterton (aanhangwagen) zijn. Van de afnemers wordt verwacht dat het materiaal dat in contact komt met het afnamepunt rein is. Pidpa dient hierover duidelijk te communiceren, met inbegrip van de vereiste dat ook de tankwagens proper zijn.

Landbouwers mogen het teruggewonnen water uitsluitend gebruiken op percelen gelegen binnen een straal van 6 km van het infiltratiepunt. Afnemers dienen zich vooraf te registreren en de percelen op te geven waarop het teruggewonnen water zal worden toegepast.

Indien zich, ondanks de kwaliteitsbewaking en procescontroles, een incident voordoet dat een negatieve impact kan hebben op de kwaliteit van het teruggewonnen, dienen onmiddellijk passende maatregelen te worden genomen. In afwachting daarvan wordt het teruggewonnen niet ter beschikking gesteld aan afnemers.

Aan de gebruikers van het teruggewonnen wordt opgelegd het water rationeel toe te passen en minstens volgende standaard voorzorgsmaatregelen na te leven:
- irrigatie bij voorkeur uitvoeren op tijdstippen met lage verdampingskans, teneinde waterverspilling te beperken;
- verneveling en rechtstreeks contact van het irrigatiewater met omstaanders vermijden.

Daarnaast dienen de gebruikelijke hygiënische voorzorgsmaatregelen door producenten en consumenten van gewassen te worden nageleefd, waaronder:
- handen wassen na contact met irrigatiewater of bodem;
- gewassen wassen vóór verhandeling of consumptie.

Langdurige opslag van het teruggewonnen in gesloten citernes of reservoirs wordt afgeraden, aangezien dit kan leiden tot bacteriële groei en een mogelijke vermindering van de waterkwaliteit. Het teruggewonnen water dient binnen 24 uur na afname te worden gebruikt.

De monitoring van het teruggewonnen water wordt als volgt voorzien:

Parameter	**Meetfrequentie**	**Voorzien in:**	**Aantal stalen per jaar**	**Analyse door erkend labo**
Nutriënten en ionengehalte	1 keer per jaar			
Totale stikstof	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3	Extern labo
Totale fosfor via S/RQ	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3	Extern labo
Biologisch zuurstofverbruik	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3	Extern labo
Chemisch zuurstofverbruik	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3	Extern labo
Geleidbaarheid	1 keer per jaar	Extra	3	Extern labo

Zware metalen (As, Cd, Cr, Cu, Hg, Pb, Zn, Co en Ni)	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3	Extern labo
Fecale belasting (Escherichia coli)	2 keer per jaar	Extra staalname in het droge seizoen (maart–september)	2	Pidpa
Zwevende stoffen	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3	Extern labo

GELDIGHEIDSTERMIJN

Conform artikel 16 §1 van het besluit van 14 juli 2023 van de Vlaamse Regering houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water, kan de looptijd van de toelating de maximale termijn van tien jaar niet overschrijden.

Voor deze aanmelding kan de toelating worden verleend voor een periode van tien jaar.

Als er geen wijzigingen zijn aan het waterhergebruikssysteem, kan na de maximale periode van tien jaar de toelating verlengd worden. De verantwoordelijke partij dient zes maanden voor het verstrijken van de toelating een aanvraag tot verlenging in bij de bevoegde autoriteit.

BESLUIT

Artikel 1. De VMM neemt beslissing tot het verlenen van een toelating voor het gebruik van teruggewonnen water voor irrigatie en beregening voor land- en tuinbouwactiviteiten en activiteiten die geen land- en tuinbouwactiviteiten zijn door Pidpa, met maatschappelijke zetel gelegen te Vierselse Baan 5, 2280 Grobbendonk.

Art.2. Dit op basis van de aanmelding met dossiernummer WT-2025-004, ingediend op 9 december 2025 en volledig en ontvankelijk verklaard 16 december 2025.

Art. 3. De toelating geldt, mits voldaan wordt aan volgende bijkomende voorwaarden:

1. De bron van het teruggewonnen water is het waterproductiecentrum Westerlo (Smalle Rijt 12, 2260 Westerlo), geëxploiteerd door Pidpa.
2. Het teruggewonnen water wordt uitsluitend gebruikt voor:
    a. irrigatie en beregening bij land- of tuinbouwactiviteiten (type I);
    b. irrigatie van plantsoenen door gemeentelijke technische diensten (type II).

    Landbouwers mogen het teruggewonnen water enkel gebruiken op percelen gelegen binnen een straal van 6 km van het infiltratiepunt van het waterproductiecentrum Westerlo.
3. Het teruggewonnen water moet op elk nalevingspunt (uitlaat van de waterterugwinningsinstallatie en infiltratiebekkens) minimaal voldoen aan volgende bacteriologische kwaliteitseisen:

Parameter	Parameterwaarde
E. coli	< 1.000 aantal/100 ml
Legionella	< 1.000 kve/l
Biologisch Zuurstof Verbruik (BVZ)	< 25 mg/l

Zwevende Stoffen (ZS)	< 35 mg/l
Rondwormen	≤ 1 ei/l

4. Pidpa waarborgt dat de chemische kwaliteit van het teruggewonnen water te allen tijde voldoet aan de kwaliteitseisen zoals opgenomen in de op dat moment geldende omgevingsvergunning.
5. Pidpa is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het teruggewonnen water tot en met het aftappunt.
6. Pidpa voorziet minstens volgende monitoring op het teruggewonnen water:

Parameter	**Meetfrequentie**	**Voorzien in:**	**Aantal stalen per jaar**
Nutriënten en ionengehalte	1 keer per jaar		
Totale stikstof	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3
Totale fosfor via S/RQ	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3
Biologisch zuurstofverbruik	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3
Chemisch zuurstofverbruik	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3
Geleidbaarheid	1 keer per jaar	Extra	3
Zware metalen (As, Cd, Cr, Cu, Hg, Pb, Zn, Co en Ni)	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3
Fecale belasting (Escherichia coli)	2 keer per jaar	Extra staalname in het droge seizoen (maart–september)	2
Zwevende stoffen	1 keer per jaar	3-daagse afvalwatermeetcampagne	3

7. De exploitant draagt er zorg voor dat de resultaten van de opgelegde monitoring en de gemiddelde zuurtegraad (pH) van het teruggewonnen water te allen tijde raadpleegbaar zijn voor de gebruikers van het teruggewonnen water.
8. Pidpa legt aan de gebruikers op het teruggewonnen water rationeel toe te passen en minstens volgende voorzorgsmaatregelen na te leven:
    a. irrigatie bij voorkeur uitvoeren op tijdstippen met lage verdampingskans;
    b. verneveling en rechtstreeks contact van het irrigatiewater met gebruikers, personeel, omstaanders en passanten vermijden;
    c. het teruggewonnen water gebruiken binnen 24 uur na afname.
9. Bij incidenten waardoor de kwaliteit van het teruggewonnen water negatief wordt beïnvloed, dient Pidpa onmiddellijk passende maatregelen te nemen. In afwachting daarvan wordt het teruggewonnen water niet ter beschikking gesteld aan afnemers.
10. Pidpa informeert de VMM onmiddellijk via e-mail (toelatingwaterhergebruik@vmm.be) over elke situatie die leidt tot niet-naleving van de voorwaarden van deze toelating of die de naleving ervan in het gedrang kan brengen. Alle relevante informatie wordt daarbij overgemaakt.
    De te nemen maatregelen bij incidenten gebeuren conform artikel 9 en artikel 14 van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2023 houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water.
11. Conform artikel 15 van voornoemd besluit meldt Pipda de effectieve ingebruikname van het waterhergebruiksysteem aan de VMM via e-mail op toelatingwaterhergebruik@vmm.be.
12. Als het in gebruik genomen waterhergebruikssysteem definitief buiten gebruik wordt gesteld, meldt Pidpa dit aan de VMM via e-mail op toelatingwaterhergebruik@vmm.be.

13. In de volgende gevallen dient Pipda een aanvraag in voor de aanpassing van zijn toelating alvorens de geplande wijzigingen door te voeren:
    a. bij een aanzienlijke stijging in de geproduceerde, geleverde en gebruikte hoeveelheid van het teruggewonnen water;
    b. bij een toevoeging van nieuwe apparatuur of processen, als die niet opgenomen zijn in de initiële aanvraag bij beschrijving van het waterhergebruikssysteem;
    c. als er een nieuwe bron voor het teruggewonnen water gebruikt wordt of toegevoegd wordt aan de al gebruikte bronnen.
14. Pidpa rapporteert jaarlijks voor 31 januari volgende informatie aan de VMM via e-mail op toelatingwaterhergebruik@vmm.be, zolang het waterhergebruikssysteem operationeel is:
    a. een verslag van de uitgevoerde monitoring met de analyseresultaten en resultaten van eventueel uitgevoerde inspecties;
    b. een register waarin minstens volgende zaken zijn opgenomen
        i. ophaaldatum;
        ii. naam gebruiker;
        iii. kadastrale nummers waar water gebruikt wordt (voor landbouwgebruik);
        iv. totale dagvolumes;
        v. gebruikstoepassing (type I of type II).
    c. een verslag van eventuele incidenten die aanleiding gegeven hebben tot het niet-naleven van de opgelegde voorwaarden in de toelating voor het volledige waterhergebruikssysteem en de herstelmaatregelen die genomen zijn;
    d. indien van toepassing, informatie over de uitgevoerde actualisaties op het risicobeheerplan en de risicobeheersmaatregelen.

Art. 4. Deze toelating zal bekend gemaakt worden via de website van de VMM, conform art. 10 van het besluit van 14 juli 2023 van de Vlaamse Regering houdende reglementering inzake de kwaliteit en de productie, de levering en het gebruik van teruggewonnen water.

Art. 5. Dit besluit treedt in werking op de datum van de ondertekening van dit besluit en de toelating is geldig voor een termijn van 10 jaar.

Namens de bevoegde entiteit,

Digitaal ondertekend door
Ingeborg Barrez
Datum: 2026.03.03 12:04:25 +01'00'

Ingeborg Barrez
Afdelingshoofd
Kern regisseur van de waterketen van de Vlaamse Milieumaatschappij